

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

БАКАЛАВР
(освітній ступінь)

Кафедра **професійної освіти**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету геоінформаційних систем та управління територіями
/ Олена НЕСТЕРЕНКО/
« 29 » 06 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ПСИХОЛОГІЯ

(назва навчальної дисципліни)

шифр	назва спеціальності
017	Фізична культура і спорт
	назва спеціалізації (освітньої програми)
	Фізичне виховання і спорт

Розробник(и):
Ірина МОРОЗ, старший викладач

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри ***професійної освіти***
протокол № 16 від «21» червня 2023 року

Завідувач кафедри

(підпис)

(**Костянтин ПОЧКА**)
(ім'я та прізвище)

Схвалено гарантом освітньої програми ***«Фізичне виховання спорт»***

Гарант освітньої програми

(підпис)

(**Ольга ОЗЕРОВА**)
(ім'я та прізвище)

Розглянуто на засіданні науково-методичної комісії спеціальності
017 «Фізична культура і спорт»

Протокол № 5 від «22» червня 2023 року

ВИТЯГ З РОБОЧОГО НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ НА 2023-2024 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

Шифр	Бакалавр	Кредитів на сем.	Форма навчання:										Форма контролю	Семестр	Відмітка про погодження	
	Назва спеціальності (освітньої програми)		Обсяг годин						Сам. роб.	Кількість індивідуальних робіт						
			Всього	аудиторних			Роб.	КП		КР	РГР	Роб				
				Разом	Л	Лр										Пз
017	<i>Фізична культура і спорт (Фізичне виховання і спорт)</i>	3,0	90	40	20		20	50				1	Екз	2		

Шифр	Бакалавр	Кредитів на сем.	Форма навчання:										Форма контролю	Семестр	Відмітка про погодження	
	Назва спеціальності (освітньої програми)		Обсяг годин						Сам. роб.	Кількість індивідуальних робіт						
			Всього	аудиторних			Роб.	КП		КР	РГР	Роб				
				Разом	Л	Лр										Пз
017	<i>Фізична культура і спорт (Фізичне виховання і спорт)</i>	3,0	90	20	10		10	70				1	Екз	1		

Мета та завдання освітньої компоненти

Метою викладання є формування у студентів чітких уявлень про вибрану професію, її багатогранність та важливість в умовах демократизації суспільства, інтенсивного впровадження нових педагогічних технологій у навчальні процеси ДНЗ з урахуванням психологічних особливостей діяльності в системі “людина- людина”.

Завдання полягає доступному викладанні загальних положень освітньо- професійної підготовки та реформування вищої освіти через застосування психологічних рекомендацій, а саме:

- організації навчального процесу у навчальному закладі та організації роботи учнів протягом навчального року;
- супроводження психологічної (соціально-психологічної) адаптації учнів до навчального закладу та навчальної діяльності;
- індивідуалізації навчання з врахуванням індивідуально-психологічних якостей учнів;
- прищеплення прагнення і навичок до самонавчання, самовиховання і самовдосконалення протягом всього активного трудового життя.

Компетентності здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння освітньої компоненти

Код	Зміст компетентності
Інтегральна компетентність	
ІК	Здатність розв’язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері фізичної культури і спорту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів наук з фізичного виховання і спорту, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов
Загальні компетентності	
ЗК 9	Навички міжособистісної взаємодії
ЗК 10	Здатність бути критичним і самокритичним
ЗК 12	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
Спеціальні (фахові) компетентності	
СК 11	Здатність аналізувати прояви психіки людини під час занять фізичною культурою і спортом
СК 14	Здатність до безперервного професійного розвитку

Програмні результати здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння освітньої компоненти

Код	Програмні результати
ПРН 1	Здійснювати аналіз суспільних процесів у сфері фізичної культури і спорту, демонструвати власне бачення шляхів розв’язання існуючих проблем
ПРН 8	Здійснювати заходи з підготовки спортсменів, організації й проведення спортивних змагань
ПРН 12	Аналізувати процеси становлення та розвитку різних напрямів спорту, олімпійського руху та олімпійської освіти на міжнародному та національному рівнях
ПРН 18	Аналізувати психічні процеси, стани та властивості людини під час занять фізичною культурою і спортом
ПРН 21	Застосовувати набуті теоретичні знання для розв’язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати

Програма освітньої компоненти

Модуль 1. Природа психіки і предмет психологічної науки

Змістовий модуль 1. Когнітивна та афективна сфери особистості

Лекція 1. Вищі психічні пізнавальні процеси

Тема 1. Пам'ять: види, процеси, характеристики.

Тема 2. Асоціації та їх види.

Тема 3. Методики дослідження пам'яті.

Тема 4. Увага: види, характеристики, властивості, природа.

Тема 5. Розвиток і виховання уваги.

Тема 6. Мислення та інтелект: класифікація, принципи, проблеми.

Тема 7. Мислення і мовлення.

Висновки.

Лекція 2. Афективна сфера в свідомості особливості у сфері ФКіС

Тема 1. Емоції та воля.

Тема 2. Емоції та почуття.

Тема 3. Класифікації, розвиток вольових якостей особистості в олімпійських видах спорту.

Тема 4. Психічні стани особистості, їх вияви та характеристика.

Тема 5. Зв'язок афективної та пізнавальної сфер особистості.

Висновки.

Практичне заняття 1.

Самооцінка особистісної та ситуативної тривожності. Діагностика психічних станів.

Модуль 2. Соціально-психологічна характеристика особистості і групи

Змістовий модуль 2. Склад і структура особистості у сфері ФКіС

Лекція 3. Основні концепції і теорії особистості

Тема 1. Фрейдизм і неофрейдизм: гуманістичні теорії особистості.

Тема 2. Особистість в "описовій психології".

Тема 3. Основні вітчизняні школи розвитку особистості.

Тема 4. Погляди Ананьєва, Костюка, Леонтьєва, Рубінштейна на особистість.

Тема 5. Індивід, особистість, індивідуальність.

Висновки.

Лекція 4. Генетичний аспект особистості

Тема 1. Поняття задатків та здібностей.

Тема 2. Структура особистості.

Тема 3. Індивідуальні відмінності в здібностях людей.

Тема 4. Знання, вміння, навички, їх роль в розвитку особистості.

Висновки.

Лекція 5. Індивідуально-психологічні та соціально-психологічні властивості особистості спортсмена

Тема 1. Темперамент, фізіологічні основи темпераменту, основні типи темпераменту.

Тема 2. Місце і роль темпераменту в житті особистості спортсмена.

Тема 3. Характер, умови формування, вікові особливості характеру.

Тема 4. Акцентуації характеру за К.Леончардом.

Тема 5. Зв'язок темпераменту і характеру.

Висновки.

Змістовий модуль 3. Соціально-психологічна сфера особистості. Діяльність особистості

Лекція 6. Соціалізація особистості. Соціально-психологічні феномени в групі

Тема 1. Процес, ефекти, атитюди та диспозиції.

Тема 2. Соціальний розвиток та виховання особистості.

Тема 3. Групи: види, параметри, класифікація, закономірності функціонування груп.

Тема 4. Міжособистісні стосунки в групі.

Тема 5. Механізми взаємовпливу.

Тема 6. Типи міжособистісних стосунків в групі.

Висновки.

Практичне заняття 2.

Соціометрія як метод вивчення взаємовідносин в колективі та групі.

Практичне заняття 3.

Етапи формування психологічного клімату в малій соціальній групі.

Лекція 7. Спілкування як феномен привабливості і взаємовпливу

Тема 1. Спілкування як комунікація: невербальна, вербальна комунікація.

Тема 2. Функція спілкування.

Тема 3. Спілкування і діяльність.

Тема 4. Види взаємовпливу у спільній діяльності.

Тема 5. Сумість і спрацьованість.

Тема 6. Стили спілкування, стадії спілкування.

Тема 7. Подолання бар'єрів спілкування.

Висновки.

Практичне заняття 4.

Соціально-психологічний тренінг ділового спілкування. Розвиток навичок спілкування.

Практичне заняття 5.

Умови та особливості збереження психічного здоров'я. поняття психологічного вигорання педагога.

Лекція 8. Конфліктні ситуації і шляхи їх розв'язання

Тема 1. Структура конфлікту, динаміка конфлікту.

Тема 2. Функції та типологія, конфліктів.

Тема 3. Основні стилі поведінки при розв'язанні конфліктів.

Тема 4. Тренінг безконфліктного спілкування.

Тема 5. Конфлікт ролей.

Тема 6. Посередництво в конфлікті.

Висновки.

Практичне заняття 6.

Діагностика та корекція міжособистісних конфліктів у педагогічному процесі.

Практичне заняття 7.

Конфлікт ролей. Методики вивчення стилю реагування в конфліктній ситуації.

Лекція 9. Міжособистісне розуміння.

Тема 1. Лідерство і керівництво в малій соціальній групі.

Тема 2. Адекватність розуміння поведінки інших людей.

Тема 3. Стадії міжособистісного розуміння; феномени ідентифікації, емпатії, рефлексії.

Тема 4. Види навіювання та взаємовпливу.

Тема 5. Сумісність та спрацьованість.

Тема 6. Соціально-психологічний клімат в групі.

Висновки.

Практичне заняття 8.

Форми педагогічного навіювання. Умови його ефективності.

Практичне заняття 9.

Техніка педагогічного мовлення, управління емоційним станом педагога.

Лекція 10. Психологія виховання

Тема 1. Загальне поняття про психологію виховання.

Тема 2. Особистість та особливості її формування в навчально-виховному процесі закладів освіти.

Тема 3. Діяльність як основа формування особистості.

Тема 4. Студентський та учнівський колективи, їх виховні можливості.

Висновки.

Практичне заняття 10.

Психологічні питання коригування поведінки «важких підлітків».

Індивідуальне завдання – реферат

Назва теми
1. Предмет психології та її завдання.
2. Методи психології.
3. Характеристики процесу сприймання.
4. Характеристика відчуття та сприймання.
5. Увага, її природа та роль у навчальній і трудовій діяльності.
6. Вікові та індивідуальні особливості уваги.
7. Поняття уявлення та уяви.
8. Характеристики мислення.
9. Умови розвитку пам'яті.
10. Загальна характеристика та індивідуальні особливості пам'яті.
11. Уява та її характеристики.
12. Поняття інтелекту.
13. Співвідношення творчості й професіоналізму.
14. Формування довільної уваги в процесі навчальної діяльності.
15. Поняття свідомого і несвідомого в психічній діяльності особистості.
16. Загальна характеристика афективної сфери особистості
17. Класифікації емоцій та їх функції.
18. Фізіологічні основи емоцій і почуттів.
19. Індивідуальні, статеві та вікові відмінності емоційності.
20. Поняття психічного стану. Класифікація психічних етапів.
21. Стрес та його характеристика. Стадії стресу.
22. Фактори регуляції емоційних станів.
23. Класифікація емоцій за статусом, функціями, модальністю.
24. Психологія особистості як самостійна галузь психологічної науки.
25. Основні проблеми психології особистості.

Політика щодо академічної доброчесності

Тексти індивідуальних завдань (в т.ч. у разі, коли вони виконуються у формі презентацій або в інших формах) можуть перевірятись на запозичення. Для цілей захисту індивідуального завдання оригінальність тексту має складати не менше 70%. Виключення становлять випадки зарахування публікацій Здобувачів у матеріалах наукових конференціях та інших наукових збірниках, які вже пройшли перевірку на плагіат.

Списування під час тестування та інших опитувань, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку здобувача він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткове заняття для проходження тестування.

Політика щодо відвідування

Здобувач, який пропустив аудиторне заняття з поважних причин, має продемонструвати викладачу та надати до деканату факультету документ, який засвідчує ці причини.

За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування, наукова та науково-практична конференція (круглий стіл) тощо) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Методи контролю

Основні форми участі Здобувачів у навчальному процесі, що підлягають поточному контролю: виступ на практичних заняттях; доповнення, опонування до виступу, рецензія на виступ; участь у дискусіях; аналіз першоджерел; письмові завдання (тестові,

індивідуальні роботи у формі рефератів); та інші письмові роботи, оформлені відповідно до вимог. Кожна тема курсу, що винесена на лекційні та практичні заняття, відпрацьовується Здобувачами у тій чи іншій формі, наведеній вище. Обов'язкова присутність на лекційних заняттях, активність впродовж семестру, відвідування/відпрацювання усіх аудиторних занять, виконання інших видів робіт, передбачених навчальним планом з цієї дисципліни.

При оцінюванні рівня знань Здобувача аналізу підлягають:

- характеристики відповіді: цілісність, повнота, логічність, обґрунтованість, правильність;
- якість знань (ступінь засвоєння фактичного матеріалу): осмисленість, глибина, гнучкість, дієвість, системність, узагальненість, міцність;
- ступінь сформованості умінь поєднувати теорію і практику під час розгляду ситуацій, практичних завдань;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, узагальнювати, робити висновки з проблем, що розглядаються;
- досвід творчої діяльності: вміння виявляти проблеми, розв'язувати їх, формувати гіпотези;
- самостійна робота: робота з навчально-методичною, науковою, допоміжною вітчизняною та зарубіжною літературою з питань, що розглядаються, вміння отримувати інформацію з різноманітних джерел (традиційних; спеціальних періодичних видань, ЗМІ, Internet тощо).

Тестове опитування може проводитись за одним або кількома змістовими модулями. В останньому випадку бали, які нараховуються Здобувачу за відповіді на тестові питання, поділяються між змістовими модулями.

Індивідуальне завдання підлягає захисту Здобувачом на заняттях, які призначаються додатково.

Індивідуальне завдання може бути виконане у різних формах. Зокрема, здобувачи можуть зробити його у вигляді реферату. Реферат повинен мати обсяг від 18 до 24 сторінок А4 тексту (кегель Times New Roman, шрифт 14, інтервал 1,5), включати план, структуру основної частини тексту відповідно до плану, висновки і список літератури, складений відповідно до ДСТУ 8302:2015. В рефераті можна також помістити словник базових понять до теми. Водночас індивідуальне завдання може бути виконане в інших формах, наприклад, у вигляді дидактичного проєкту, у формі презентації у форматі Power Point. В цьому разі обсяг роботи визначається індивідуально – залежно від теми.

Література, що рекомендується для виконання індивідуального завдання, наведена у цій робочій програмі, а в електронному вигляді вона розміщена на Освітньому сайті КНУБА, на сторінці кафедри.

Також як виконання індивідуального завдання за рішенням викладача може бути зарахована участь Здобувача у міжнародній або всеукраїнській науково-практичній конференції з публікацією у матеріалах конференції тез виступу (доповіді) на одну з тем, дотичних до змісту дисципліни, або публікація статті на одну з таких тем в інших наукових виданнях.

Текст індивідуального завдання подається викладачу не пізніше, ніж за 2 тижні до початку залікової сесії. Викладач має право вимагати від Здобувача доопрацювання індивідуального завдання, якщо воно не відповідає встановленим вимогам.

Результати поточного контролю заносяться до журналу обліку роботи. Позитивна оцінка поточної успішності Здобувачів за відсутності пропущених та невідпрацьованих практичних занять та позитивні оцінки за індивідуальну роботу є підставою для допус-

ку до підсумкової форми контролю. Бали за аудиторну роботу відпрацьовуються у разі пропусків.

Підсумковий контроль здійснюється під час проведення залікової сесії з урахуванням підсумків поточного та модульного контролю. Під час семестрового контролю враховуються результати здачі усіх видів навчальної роботи згідно зі структурою кредитів.

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.

Розподіл балів для дисципліни з формою контролю екзамен

Поточне оцінювання		Інд. робота	Екзамен	Сума балів
Модулі				
1	2			
20	20	30	30	100

Шкала оцінювання індивідуальної роботи

Оцінка за національною шкалою	Кількість балів	Критерії
відмінно	30	відмінне виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
	25	відмінне виконання з незначною кількістю помилок виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (більшість з яких не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
добре	22	виконання вище середнього рівня з кількома помилками (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, посилання та цитування сучасних наукових джерел (серед яких є такі, що не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
	20	виконання з певною кількістю помилок (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, наявність посилань та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)
задовільно	18	виконання роботи задовольняє мінімальним критеріям помилок (розкриття теми в основному в межах об'єкту роботи, наявність концептуального апарату роботи, присутність не менше 5 посилань та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Відмінно
82-89	B	Добре
74-81	C	
64-73	D	Задовільно
60-63	E	
35-59	FX	Не зараховано з можливістю повторного складання
<u>0-34</u>	F	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Методичне забезпечення освітньої компоненти

1. Психологія: методичні вказівки до вивчення курсу для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 015 «Професійна освіта» (за спеціалізаціями) / уклад. І.М. Мороз. – КНУБА, 2022. – 39 с.
2. Колобич О. П. Загальна психологія. Навчально-методичний посібник. Львів, 2018. - 172 с.
3. Москалець В. П. Загальна психологія: підручник. /В. П. Москалець. - К. Ліра-К:, 2020.- 564 с.
4. Загальна психологія: навчальний посібник / За заг. ред. Р.А. Калениченка, О.Г. Льовкіної, І.О. Петухової. - Ірпінь: УДФСУ, 2019. - 446 с.
5. Психологія управління: навчальний посібник / За заг. ред. Р.А. Калениченка, О.Г. Льовкіної. - Ірпінь: УДФСУ, 2018. - 262 с.
6. Калениченко Р. А., Харіна О.Є., Доценко К.М. Основи психології та конфліктології для фахової підготовки економістів: Навч. посібник - Ірпінь.: УДФСУ, 2016. - 308 с.
7. Основи професійної освіти: Підручник / М.В. Руденко, Р.А. Калениченко, Г.В. Капосльоз, Г.Л. Корчова. - К.: КНУБА, 2018. -615 с.
8. Психологія: Підручник / За заг. ред. Ю.Л.Трофімова. - К.: Либідь, 1999. - 558 с.
9. Основи психології / За заг. ред. О.В. Киричука, В.А. Роменця. - К.: Либідь, 2005.-632 с.
10. М'ясоїд П.А. Загальна психологія: Підручник. - 2-е вид. - К.: Вища школа, 2001.- 558 с.
11. Максименко С.Д., Соловієнко В.О. Загальна психологія: Навч. посібник. - К.: МАУГІ, 2000. - 144 с.
12. Корольчук М.С., Крайнюк В.М., Марченко В.М. Основи психології: опорні конспекти, схеми, методики. - К.: Здоров'я, 2002. - 306 с.
13. Корольчук М.С. Психологічне забезпечення психічного і фізичного здоров'я. - К.: ІНКОС, 2002.-272 с.
14. Немов Р. С. Психология: Учебник. - В 3 кн.-М.: ВЛАДОС, 1999. - Кн.1 - 688 с.; Кн. 2 - 608 с.; Кн. 3 - 604 с.

Інформаційні ресурси

1. <https://mon.gov.ua/ua> – сайт Міністерства освіти і науки України
2. <http://naps.gov.ua/> – сайт Національної академії педагогічних наук України
3. <https://imhttps://imzo.gov.ua/zo.gov.ua/> – сайт Інституту модернізації змісту освіти
4. <http://iea.gov.ua/> – сайт Інституту освітньої аналітики
5. <http://pedpresa.ua/> – освітній портал Педагогічна преса
6. <http://www.nbuv.gov.ua/> – сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського
7. <http://dnpb.gov.ua/ua/history/> – сайт Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського
8. <http://library.knuba.edu.ua/> – сайт бібліотеки КНУБА
9. <http://org.knuba.edu.ua/> – сайт організаційно-методичного забезпечення навчального процесу КНУБА